

Zestaw nr	Nazwisko i imię	Podpis uczestnika	Pieczęć szkoły
-----------	-----------------	-------------------	----------------

Ocena Komisji Szkolnej

Rodzaj pytania	Pytanie opisowe (0–25 pkt)	Zadanie z podstaw ekonomii (0–15 pkt)	Pytania testowe (0–60 pkt)	Razem
Ocena				

■ ■ ■ **XXIX OLIMPIADA WIEDZY EKONOMICZNEJ** ■ ■ ■

Rok szkolny 2015/2016
Zawody I stopnia (szkolne)

I. Pytanie opisowe o charakterze ogólnym – wybierz **JEDEN** z dwóch podanych poniżej tematów. (0–25 pkt)

Temat 1: Omów przyczyny ubóstwa i sposoby jego pomiaru (0–15 pkt). W jaki sposób przeciwdziała się temu zjawisku w Polsce? (0–10 pkt)

Przykładowy schemat odpowiedzi:

Część teoretyczna (0–15 pkt)

1. Definicja ubóstwa
2. Przyczyny zróżnicowania dochodowego gospodarstw domowych
3. Cechy ubogich gospodarstw domowych
4. Pomiar ubóstwa – wskaźniki i linie ubóstwa

Część praktyczna (0–10 pkt)

1. Zróżnicowanie dochodowe gospodarstw domowych w Polsce
2. Zakres i głębokość ubóstwa w polskim społeczeństwie
3. Rola polityki państwa w ograniczeniu ubóstwa
4. Polityka społeczna w Polsce wobec zjawisk wykluczenia społecznego i ubóstwa – podmioty, instrumenty

Temat 2: Omów teoretyczne determinanty rozwoju ekonomicznego i jego główne bariery w krajach rozwijających się (0–15 pkt). Przedstaw, jakie społeczno-gospodarcze konsekwencje ma zróżnicowanie poziomu rozwoju krajów dla aktualnej sytuacji w Europie. (0–10 pkt)

Przykładowy schemat odpowiedzi:

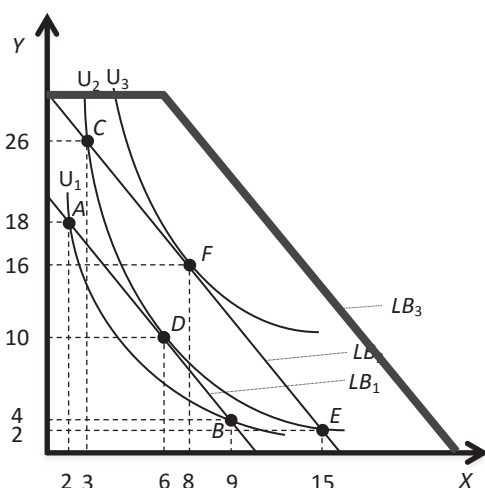
Część teoretyczna (0–15 pkt)

1. Rozwój ekonomiczny a wzrost gospodarczy
2. Uwarunkowania rozwoju gospodarczego w ujęciu wybranych modeli
3. Specyfika krajów rozwijających się
4. Bariery ekspansji gospodarczej krajów rozwijających się

Część praktyczna (0–10 pkt)

1. Międzynarodowa analiza porównawcza zróżnicowania poziomu rozwoju gospodarczego
2. Wyzwania związane z zapewnieniem stabilności euro
3. Polityka spójności ekonomicznej państw Unii Europejskiej
4. Dylematy polityki społecznej w dobie wielkich migracji
5. Globalizacja a rynek pracy w Europie

II. Zadanie z podstaw ekonomii (0–15 pkt)

X, Y – produkty; U_1, U_2 i U_3 – krzywe obojętności; LB_1 i LB_2 – linie ograniczenia budżetowego; pkt A–F – koszyki dóbr.

Korzystając z zamieszczonego obok rysunku:

1. Wskaż punkt równowagi konsumenta, jeśli jego dochód wyznacza linię ograniczenia budżetowego LB_1 . (2 pkt)

Równowagę konsumenta dla linii ograniczenia budżetowego LB_1 określa pkt D, ponieważ położony jest on na najwyższej położonej, spośród dostępnych dla konsumenta, krzywej obojętności.

2. Podaj, ile wynosi cena dobra X , jeśli wiemy, że tygodniowy dochód konsumenta to 88 zł, a cena dobra Y to 4 zł. (3 pkt)

Cena dobra X wynosi 8 zł. Na przykład dla pkt A konsument nabywa 18 szt. produktu Y i 2 szt. produktu X . A zatem na zakup produktów Y wydaje on 72 zł (18 szt. $\times$ 4 zł), więc na zakup 2 szt. produktu X pozostaje mu 16 zł.

3. Wyjaśnij pod wpływem jakiego czynnika nastąpiło przesunięcie linii ograniczenia budżetowego z LB_1 do LB_2 i – jeśli to możliwe – określ liczbowo tę zmianę. (3 pkt)

Przesunięcie linii ograniczenia budżetowego z LB_1 do LB_2 mogło nastąpić pod wpływem wzrostu dochodu realnego konsumenta – nastąpił albo wzrost dochodu nominalnego o 40 zł, czyli o około 45,5% (przy niezmiennych cenach) albo jednoczesny spadek cen produktu X i Y o około 31,3% (przy niezmiennym dochodzie nominalnym).

4. Analizując zmianę położenia punktów równowagi konsumenta na liniach ograniczenia budżetowego LB_1 i LB_2 , określ charakter dobra X i Y dla konsumenta. Odpowiedź krótko uzasadnij. (3 pkt)

Analiza zmiany położenia punktów równowagi konsumenta na liniach ograniczenia budżetowego LB_1 i LB_2 pozwala stwierdzić, że oba produkty są dla konsumenta dobrami normalnymi – wzrost dochodu real-

nego spowodował wzrost konsumpcji produktów X i Y . Bardziej szczegółowa analiza pozwala stwierdzić, że produkt X dla konsumenta ma charakter dobra podstawowego (wzrost konsumpcji o 33,3% przy wzroście dochodu o około 45,5%, a produkt Y to dobro luksusowe (wzrost konsumpcji o 60% przy 45,5 proc. wzroście dochodu).

5. Rząd w ramach wsparcia najuboższych konsumentów rozważa wprowadzenie nieodpłatnych i niewymienialnych na gotówkę bonów pozwalających na zakup 6 szt. dobra X . Zakładając, że rozpatrywany konsument kwalifikuje się do objęcia wyżej wskazanym programem, przedstaw na rysunku schematycznie (nie zachowując skali), jak zmieniłoby się położenie linii ograniczenia budżetowego (względem LB_2). (4 pkt)

Nowe położenie linii ograniczenia budżetowego konsumenta zostało oznaczone na rysunku jako LB_3 .

III. Pytania testowe – w każdym pytaniu zaznacz [X] przy prawidłowej odpowiedzi. Za każdą prawidłową odpowiedź na pytanie testowe otrzymujesz 2 pkt. Każda zmiana odpowiedzi w pytaniach testowych traktowana jest jako odpowiedź błędna. Odpowiedzi zaznaczone ołówkiem nie są punktowane. (0–60 pkt)

1. W pewnym mieście pomimo wprowadzenia darmowej komunikacji miejskiej ludzie korzystają z niej rzadko, dojeżdżając wszędzie prywatnymi samochodami. Ten przykład:

- wskazuje na nieracjonalność jednostek
- przeczy prawu popytu
- potwierdza, że inercja jest silniejsza od wartości pieniądza
- może oznaczać, że większość ludzi myśli ekonomicznie, przeprowadzając analizę korzyści i kosztów

2. Susza w Afryce Zachodniej bez wątplenia spowoduje katastrofalny spadek dochodów plantatorów kakao. To stwierdzenie:

- ma charakter pozytywny i jest prawdziwe
- ma charakter pozytywny i jest nieprawdziwe
- ma charakter normatywny i jest prawdziwe
- ma charakter normatywny i jest nieprawdziwe

3. W obiegu okrężnym w gospodarce na rynku czynników wytwórczych:

- gospodarstwa domowe sprzedają czynniki wytwórcze przedsiębiorstwom
- przedsiębiorstwa sprzedają czynniki wytwórcze gospodarstwom domowym
- przedsiębiorstwa udzielają pożyczek gospodarstwom domowym
- gospodarstwa domowe kupują dobra i usługi od przedsiębiorstw

4. Które z poniższych stwierdzeń odnosi się do krótkiego okresu?

- w odpowiedzi na wzrost zamówień pracownicy walcowni stali pracują w nadgodzinach
- pod Poznaniem powstały cztery nowe firmy produkujące gry komputerowe
- z uwagi na dużą konkurencję liczba producentów ogórków spadła o 4%
- firma z Ełku skonstruowała nowy rodzaj pociągu, który może osiągnąć prędkość 200 km/h

5. W miarę wzrostu dochodu konsumenta:

- spada podaż dóbr podrzędnych
- wzrasta podaż dóbr normalnych
- wzrasta popyt na dobra podstawowe
- wzrasta popyt na wszystkie dobra

6. W krótkim okresie w przedsiębiorstwie działającym na rynku konkurencji doskonałej wielkość produkcji zapewniającej maksymalny zysk lub minimalną stratę jest wyznaczona przez:

- przecięcie krzywej popytu z krzywą przeciętnego kosztu całkowitego
- maksimum produktu przeciętnego
- przecięcie krzywej przeciętnego kosztu całkowitego i krzywej przychodu krańcowego
- maksymalną odległość pomiędzy krzywą przychodu całkowitego a krzywą kosztu całkowitego

7. Istotna różnica pomiędzy firmą działającą na rynku konkurencji monopolistycznej a firmą działającą w warunkach monopolu polega na tym, że:

- pierwsza z nich ma doskonale elastyczną krzywą popytu
- pierwsza z nich w długim okresie nie może produkować przy minimalnych kosztach przeciętnych
- druga z nich ma doskonale nieelastyczną krzywą popytu
- druga z nich nie dąży do maksymalizacji zysku

8. W krótkim okresie monopolista absolutny:

- zawsze osiąga dodatni zysk ekonomiczny
- zawsze osiąga przynajmniej zysk normalny
- zawsze przynosi straty
- może albo osiągać zysk normalny lub ekonomiczny, albo przynosić straty

9. Jak brzmi podstawowy argument za występowaniem nierówności dochodowych?

- [ ] istnienie ludzi bogatych poprawia sytuację na rynku pracy, ponieważ liczebność tej grupy jest mniejsza niż osób niezamożnych
- [X] nierówności dochodowe są kluczowe dla zachowania motywacji i stanowią „wynagrodzenie” za zróżnicowaną produktywność ludzi
- [ ] występowanie grupy osób bardzo zamożnych jest pożądane z uwagi na ich oddziaływanie na wzorce konsumpcyjne w całym społeczeństwie
- [ ] zakupy dużej ilości dóbr luksusowych przez bogatych, poprzez efekt ekonomii skali, prowadzą do stopniowego obniżenia cen tych dóbr, dzięki czemu mogą sobie na nie pozwolić również osoby mniej zamożne

10. Produkt krajowy brutto prezentuje zagregowaną wartość wytworzonych dóbr i usług finalnych wyrażoną w:

- [ ] procentach
- [ ] punktach procentowych
- [ ] jednostkach naturalnych
- [X] walucie danego kraju

11. Jeśli w kraju występuje deflacja, to:

- [ ] wszystkie ceny spadają, choć w różnym tempie
- [ ] wszystkie ceny spadają w tym samym tempie
- [X] przeciętny poziom cen obniża się, choć niektóre ceny rosną
- [ ] dochody realne gospodarstw domowych spadają

12. Przyjmuje się, że wartość krańcowej skłonności do oszczędzania gospodarstw domowych wynosi:

- [ ] mniej niż 0
- [X] od 0 do 1
- [ ] więcej niż jeden
- [ ] dowolną wartość dodatnią, ale zawsze nie większą niż wartość krańcowej skłonności do konsumpcji

13. Jeśli w gospodarce, która znajduje się w stanie pełnego zatrudnienia, nastąpi spadek zagregowanego popytu, to zgodnie z:

- [X] ekonomią keynesowską można przewidywać spadek zatrudnienia i PKB
- [ ] ekonomią keynesowską można przewidywać spadek cen i płac
- [ ] ekonomią klasyczną można przewidywać spadek zatrudnienia i PKB
- [ ] ekonomią klasyczną można przewidywać spadek cen i PKB

14. Recesja w gospodarce przyczynia się do powiększenia długu publicznego poprzez:

- [X] spadek dochodu narodowego
- [ ] wzrost stóp procentowych
- [ ] aprecjację waluty krajowej
- [ ] wzrost oszczędności krajowych

15. Kto realizuje założenia polityki pieniężnej w Polsce?

- [ ] Ministerstwo Finansów
- [ ] sejm
- [ ] Rada Ministrów
- [X] Narodowy Bank Polski

16. Analityk ocenia sytuację ekonomiczną spółki. Potrzebuje informacji na temat wartości półproduktów i produktów w toku, zysków nadzwyczajnych oraz wydatków na spłaty zaciągniętych kredytów i pożyczek. Powyższe dane znajdzie:

- [ ] w bilansie oraz rachunku zysków i strat
- [ ] w bilansie i sprawozdaniu z przepływów pieniężnych
- [X] w bilansie, rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z przepływów pieniężnych
- [ ] wyłącznie w dokumentach źródłowych spółki (fakturach, wyciągach bankowych itp.)

17. Które z poniższych stwierdzeń jest nieprawdziwe?

- [ ] postępowanie upadłościowe może być wszczęte wobec firmy, która jest zyskowna
- [ ] firma może przynosić straty i być wypłacalna
- [ ] wniosek o ogłoszenie upadłości może złożyć firma-dłużnik albo każdy z jej wierzycieli
- [X] każda upadłość musi skończyć się likwidacją firmy

18. Wskaż prawdziwe stwierdzenie dotyczące maklera giełdowego w Polsce:

- [ ] warunkiem otrzymania licencji maklerskiej jest zatrudnienie na stanowisku maklera w biurze maklerskim lub towarzystwie funduszy inwestycyjnych
- [ ] licencje maklerskie wymagają okresowego odnawiania
- [ ] maklerzy mogą wykorzystywać poufne informacje na własny użytek, o ile ich nie upubliczniają
- [X] maklerem nie może zostać osoba uznana prawomocnym orzeczeniem za winną przestępstwa skarbowego

19. Nadrzędnym celem działalności Narodowego Banku Polskiego jest utrzymanie stabilnego:

- [X] poziomu cen
- [ ] poziomu stóp procentowych
- [ ] kursu złotego względem głównych walut
- [ ] poziomu bazy monetarnej w długim okresie

20. Do bezpośrednich instrumentów polityki pieniężnej zaliczamy:

- operacje otwartego rynku
- stopę kredytu lombardowego
- rezerwy obowiązkowe
- pułapy kredytowe

21. Które z poniższych wskaźników wykorzystuje się do oceny nierówności dochodowych?

- George'a Washingtona
- Chudiniego
- Robin Hooda
- kurtozy powszechnej

22. Student posiada konto oszczędnościowe, na którym środki są oprocentowane w skali roku na 6%, a odsetki są kapitalizowane półrocznie i nie są opodatkowane. Na koniec każdego półrocza student wpłaca 4000 zł. Ile środków zgromadzi student po 2 latach?

- 16 735 zł
- 17 237 zł
- 17 498 zł
- 18 548 zł

23. Ile progów podatkowych występuje obecnie w podatku dochodowym od osób fizycznych dla dochodów opodatkowanych na zasadach ogólnych?

- jeden
- dwa
- trzy
- pięć

24. Podmiot, który zobowiązuje się do pokrycia określonej w umowie części odszkodowań i świadczeń wypłaconych z umów ubezpieczenia zawartych przez ubezpieczyciela, to:

- broker ubezpieczeniowy
- komplementariusz
- reasekurator
- underwriter

25. Wskaźnik płynności bieżącej hipermarketu wzrośnie, gdy:

- zwiększą się zapasy
- zwiększą się zobowiązania
- zmniejszą się należności
- firma wpłaci utarg z kasy na rachunek bankowy

26. Pięciu kolegów ze szkoły planuje rozpocząć działalność gospodarczą w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Gdzie zarejestrują spółkę?

- w urzędzie gminy właściwym miejscowo ze względu na siedzibę spółki
- w urzędzie skarbowym
- w wydziale gospodarczym sądu rejonowego
- w rejestrze prowadzonym przez ministra gospodarki

27. Które z niżej wymienionych narzędzi nie jest wykorzystywane w *public relations*?

- mailing z aktualną ofertą firmy do dotychczasowych klientów
- lobbying
- działalność rzecznika prasowego
- zarządzanie kryzysowe

28. Przykładem relacji B2C jest:

- system automatycznego potwierdzania zamówień pomiędzy dostawcą komponentów a producentem
- wymiana pomiędzy firmami danych o moralności płatniczej klientów (konsumentów)
- usługa druku na żądanie wybranych zdjęć z portali społecznościowych dla gimnazjalistów
- usługa archiwizacji danych dla instytucji bankowych

29. Styl zarządzania zmierzający do pobudzenia wewnętrznej inicjatywy do działania, wykształcenia twórczego procesu rozwiązywania problemów oraz stymulowania konstruktywnych form współzawodnictwa to:

- zarządzanie przez wyjątki
- zarządzanie przez pobudzanie
- zarządzanie przez konflikt
- zarządzanie przez wartości

30. Strategia spijania śmietanki powinna być stosowana:

- w branży spożywczej dla produktów szybko zbywalnych (FMCG)
- dla innowacyjnych produktów wprowadzanych na rynek
- do blokowania wejścia konkurentów na rynek
- w długim okresie w celu przejęcia klientów firm, które zawyżają ceny